

КАЗНА І РЭГІЁНЫ

Стрыжнем заканадаўства ў ІТ-сферы з'яўляецца Дэкрэт Прэзідэнта № 8 «Аб развіцці лічбавай эканомікі», які быў прыняты ў канцы мінулага года. Нягледзячы на тое, што гэты дакумент з'яўляецца самадастатковым, мяркую, што ва ўвязцы з ім неабходна прыняцце цэлага комплексу нарматыва-прававых актаў, якія б развівалі яго нормы і дазволілі б «мякка» рэгуляваць сферу лічбавай эканомікі, ствараючы «прававы каркас» для далейшай інфарматызацыі краіны.

У чэрвені на базе «Магілёўліфтмаша» адбыўся выязны круглы стол з удзелам расійскіх і беларускіх сенатараў на тэму «Пераход да лічбавай эканомікі як умова канкурэнтаздольнасці Беларусі і Расіі». Удзельнікі абзначылі шэраг задач у названай сферы: падрыхтоўка кадрў, павышэнне іх кваліфікацыі, сінхранізацыя існуючага заканадаўства дзвюх краін і яго ўдасканаленне.

Перспектывы лічбавізацыі эканомікі ў кантэксце Саюзнай дзяржавы мы разглядалі і на адпаведнай секцыі ў рамках V Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі.

— **Адзін з ключавых кірункаў дзейнасці парламента — штогадовая работа над пакетам бюджэтных законапраектаў. Якія прапановы сенатараў увайшлі ў бюджэтныя законы сёлета?**

— У ліку нашых прапаноў — павелічэнне долі расходаў на сацыяльныя патрэбы і абслугоўванне знешняга дзяржаўнага доўгу пераважна за кошт унутраных рэсурсаў (альбо на парытэтнай аснове з рэфінансаваннем), а яго пагашэнне за кошт паступленняў ад экспартных пошлін на калійныя ўгнаенні, нафту і нафтапрадукты. У інтарэсах развіцця рэгіёнаў мы, у прыватнасці,

прапанавалі пашырыць іх падатковую аўтаномію і гарантаваць захаванне ўзроўню датацый і субвенцый з рэспубліканскага бюджэту пры павелічэнні даходаў мясцовых бюджэтаў.

Я ўжо казаў аб прапанове тэрытарыяльнай палаты па дадатковай бюджэтнай падтрымцы экспарту высокатэхналагічнай прадукцыі, яна таксама знайшла адлюстраванне ў бюджэце на 2019 год.

Удакладнены артыкулы, звязаныя з мясцовымі бюджэтамі і правядзеннем II Еўрапейскіх гульняў 2019 года. Збалансаваны бюджэт дзяржаўнага пазабюджэтнага фонду сацыяльнай абароны насельніцтва з улікам дынамікі колькасці занятага ў эканоміцы насельніцтва.

— **Яшчэ адна значная падзея года — V Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі. Вы згадалі работу секцыі, прысвечанай лічбавай эканоміцы, на якой былі не толькі распрацаваны адпаведныя рэкамендацыі, але і падпісаны канкрэтныя дакументы.**

— Так, былі падпісаны Пагадненне аб супрацоўніцтве ў сферы лічбавай эканомікі паміж Беларускім фондам фінансавай падтрымкі прадпрымальнікаў і Фондам развіцця прамысловасці Расійскай Федэрацыі, а таксама кантракты на пастаўку прадукцыі паміж кампаніямі «Магілёўліфтмаш» і «Ніжагародліфт», «Гродзенскі мясакамбінат» і «Смак дзяцінства». Аналагічная работа праведзена і на астатніх чатырох секцыях.

У рамках V Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі прайшло таксама пасяджэнне савета дзелавага супрацоўніцтва. Гэта новая падзея ў рамках Форуму і новая пляцоўка, якая дала магчымасць прадстаўнікам бізнесу абмеркаваць актуальныя пытанні супрацоўніцтва ў прамысловай кааперацыі, пераадолення бар'ераў у знешнім гандлі. Бакі абмеркавалі сумеснюю работу і па імпартазамышчэнні.

Па выніках пасяджэння савета дзелавага супрацоўніцтва беларускія прамысловыя прадпрыемствы падпісалі 13 дагавораў на пастаўку прадукцыі ў Расію на агульную суму каля 335 мільёнаў долараў. З верасня да кастрычніка агульная сума заключаных экспартных камерцыйных кантрактаў з расіянамі склала рэкордныя для падобных форумаў 539 мільёнаў долараў. Гэту

высокую планку трэба будзе захаваць і на VI Форуме.

— **Верхняя палата парламента перыядычна дакладвае кіраўніку дзяржавы аб рашэнні сістэмных праблем эканомікі. На што сенатары звярталі ўвагу?**

— На тое, што мер, якія прымае ўрад у развіццё Дэкрэта № 7 «Аб развіцці прадпрымальніцтва», недастаткова. Больш актыўную ролю павінны выконваць Нацыянальны банк і банкаўская сістэма ў цэлым.

Акрамя таго, не ўдаецца знізіць узровень малазабяспечанасці насельніцтва. Дзве траціны выдаткаў насельніцтва накіраваны на задавальненне базавых (неадкладных) патрэб: харчаванне, жыллёва-камунальныя паслугі і транспарт. Гэта сітуацыя абвастрае дэмаграфічнае пытанне. У 2017 годзе ў Беларусі памерла на 16,8 тысячы чалавек больш, чым нарадзілася.

У сваім аналізе сітуацыі мы абгрунтавалі, што высокія тэмпы развіцця эканомікі ў нашых умовах магчыма забяспечыць у асноўным за кошт інвестыцый у эфектыўныя вытворчасці і віды дзейнасці, а таксама інавацыі.

— **Раскажыце пра маніторынг заканадаўства.**

— Пастаянная камісія па эканоміцы, бюджэце і фінансах сёлета выяўляла праблемы пры прымяненні закона «Аб падтрымцы малога і сярэдняга прадпрымальніцтва». Па выніках маніторынгу зроблены высновы аб неабходнасці ўдасканалення згаданага закона і падрыхтаваны адпаведныя рэкамендацыі, якія, у прыватнасці, прадугледжваюць стварэнне спецыялізаванай арганізацыі па садзейнічанні развіццю малога і сярэдняга прадпрымальніцтва. Мэтазгодна перагледзець крытэрыі аднясення кампаній да суб'ектаў малога і сярэдняга прадпрымальніцтва і стварыць гарантыйны механізм, які забяспечыць выдачу банкаўскіх крэдытаў малому і сярэдняму бізнесу.

— **Уладзімір Іванавіч, такім чынам, зроблена нямала. Застаецца спадзявацца, што праблемы, абазначаныя сенатарамі сёлета, у наступным годзе вырашацца.**

— Безумоўна. Пры гэтым паўстануць новыя праблемы, якія ўсе мы разам будзем вырашаць, каб рухацца наперад.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Не трэба «сядзець на донарскай ігле» датацый

На сумесным пасяджэнні прэзідыума Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў і аблвыканкама абмяркоўвалі вынікі сёлетняга сацыяльна-эканамічнага развіцця. А потым гэтая ж тэма абмяркоўвалася на сесіі з удзелам народных абраннікаў.

Паколькі ў эканамістаў яшчэ няма канчатковых вынікаў за год, можна не ўдавацца ў статыстычныя падрабязнасці. Галоўнае, што ў вобласці выканалі пяць з шасці ключавых паказчыкаў эфектыўнай работы, усталяваныя ўрадам і аблсаветам.

У прыватнасці, павялічылі экспарт тавараў (без уліку нафты і нафтапрадуктаў), паслуг. Цікава, што за мяжой вялікім попытам карыстаюцца і ветэрынарныя прэпараты, прыборы начнога бачання, электронная апаратура.

Перавыканалі план па стварэнні рабочых месцаў, дзякуючы адкрыццю новых вытворчасцяў.

Эфектыўна сёлета працавалі ўсе галіны эканомікі вобласці. У параўнанні з пачаткам года колькасць неэфектыўна працуючых арганізацый скарацілася ўдвая. Іх удзельная вага — 16 %.

Станоўчыя вынікі года і ў сельскай гаспадарцы. Дарэчы, цікавы факт: сярод іншых абласцей прырост у гэтым кірунку эканомікі толькі на Віцебшчыне. Калі раней прыкладна кожная трэця сельскагаспадарчая арганізацыя была стратнай, цяпер — толькі каля 13 %. Старшыня аблвыканкама Мікалай Шарснёў канстатаваў, што чатыры інтэграцыйныя сельскагаспадарчыя структуры за ўвесь час дзейнасці (а гэта тры гады) вырабілі прадукцыі на 700 мільёнаў рублёў.

Кіраўнік вобласці чарговы раз нагадаў старшыням райвыканкамаў, што неабходна больш актыўна спрыяць развіццю прадпрымальніцкай ініцыятывы, стварэнню новых прадпрыемстваў, рабочых месцаў і напаўненню мясцовага бюджэту.

Улада ў рэгіёнах павінна не «сядзець на донарскай ігле» датацый, а выкарыстоўваць усе рэзервы, каб зарабляць больш самім, выходзіць на самаакупнасць раёна. Тым больш што ў кожнага рэгіёна Прыдзвіння іх дастаткова. Трэба толькі навучыцца рэкламаваць інвестарам магчымасці зарабіць. Дарэчы, на сесіі было агучана, што асноўная задача на наступны год — падцягнуць раёны, якія адстаюць у сацыяльна-эканамічным развіцці. Трэба павысіць іх канкурэнтаздольнасць.

А гэта можна зрабіць эфектыўна пры актыўным удзеле бізнесу. Прэферэнцыі і падтрымка станоўча ўплываюць на большую актыўнасць тых, хто можа і хоча навучыцца зарабляць.

Між іншым, у Віцебскай вобласці ў больш чым палове рэгіёнаў павялічылася колькасць суб'ектаў малога і сярэдняга бізнесу. У прадпрымальніцкім сектары эканомікі заняты прыкладна 140 тысяч чалавек — 29 % ад усіх, хто працуе. За дзевяць месяцаў пачалі дзейнасць каля 280 новых малых арганізацый. У агульных паступленнях у бюджэт — чвэрць грошай ад бізнесу. І што цікава — больш, чым напалову ў Шумілінскім, Пастаўскім і Талачынскім раёнах. У вобласці для развіцця прадпрымальніцтва выдзелена 85 зямельных участкаў. У тым ліку тры — для арганізацыі аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ДЛЯ РАЗВІЦЦЯ ВЁСКІ

сельскагаспадарчых робатаў і лічбавыя прадукты для фермы

знакавая і для ўсёй аграрнай галіны. Бо тут адзіны ў краіне аграбіятэхналагічны парк у сістэме Мінсельгасхарча Беларусі, які ўяўляе сабой унікальную пляцоўку для камерцыялізацыі аграрных навукаёмістых распрацовак на тэрыторыі Еўразійскага эканамічнага саюза.

Крыху аб праектах. «БелАграРобат» у Горках заснавала маскоўская кампанія ТАА «Навукова-тэхнічны цэнтр «РобаПРОБ», якая з'яўляецца рэзідэнтам кластара інавацыйнага цэнтра «Сколкава». Цэнтр стварае рабатызаваныя комплексы RoboProb, якія ў аўтаномным рэжыме праводзяць аграхімічнае абследаванне сельскагаспадарчых зямель і робяць карту палёў для ўнясення ўгнаенняў. Іх прадукцыйнасць ураджае: адзін комплекс замяняе пяць спецыялістаў пры ручным адборы проб глебы.

Пры гэтым распрацоўшчыкі зрабілі поўную аўтаматызацыю адбору проб з іх маркіроўкай і пакаваннем. Акрамя таго, аб'ядналі даныя з глебы з вынікамі касмічнага зандзіравання, аграхімічнага аналізу, прагнозамі метэастанцыі. Прычым усе аналізы робяцца аператыўна ў палявой лабараторыі.

ЗВЯЗДА

Дарэчы, прадстаўнікі расійскай кампаніі хочуць стварыць малога ўніверсальнага сельскагаспадарчага робата, які, акрамя адбору проб, вызначаў бы яшчэ хваробы сельскагаспадарчых культур, знішчаў пшэстэлле, змагаўся са шкоднікамі. Да таго ж рабіў бы гэта ў кругласутачным рэжыме. Яго выкарыстанне ў арганічнай сельскай гаспадарцы дасць магчымасць забяспечыць поўную дакладнасць інфармацыі аб рэштках хімікатаў у пробах, а праз GPS-навігацыю праверыць дакладнасць месцаў адбору.

Акрамя краін СНД, кампанія плануе экспартаваць прадукцыю ў Аўстрыю, Германію, ЗША, Канаду, Бразілію, адкуль ужо ёсць заяўкі. Развіццё праекта ў тэхнапарку і арганізацыя сучаснай вытворчай пляцоўкі ў Горацкім раёне дазваляць маштабаваць вытворчасць і павялічыць аб'ёмы гатовай навукаёмістай прадукцыі.

Кіраўнік раёна Сяргей Кулагін прапанаваў выкарыстоўваць для гэтага вытворчыя магчымасці ААТ «Прэма» і «Горкілён».

Дзмітрый ШЫРОКІ, дырэктар «Размеркаваных сэнсарных сістэм» — другога рэзідэнта — абраў тэхнапарк з-за яго сельскагаспадарчай спецыялізацыі. Ён займаецца распрацоўкай і вытворчасцю Ovi-Vovi —

гэта адмысловая сістэма, скіраваная на выяўленне жывёл, гатовых для асямянення. Датчык змяшчаецца на карову і аналізуе яе стан, перадаючы звесткі на ўстаноўлены за сотні метраў прыёмнік. А на мабільны тэлефон тэхнікаў па штучным асямяненні прыходзіць SMS-паведамленне з нумарам жывёлы, з якой трэба працаваць. Разумная сістэма дазваляе замяніць назіральніка.

Дзмітрый прывёў прыклад па адной з фермаў Баранавіцкага раёна, дзе пачалі карыстацца такімі датчыкамі, — там вырасла эфектыўнасць паказчыкаў па ўзнаўленні, што прывяло да павелічэння вытворчасці малака.

Датчыкі выкарыстоўваюцца ў трох сельгаспрадпрыемствах Мінскай і Брэсцкай абласцей. Першыя экспартныя пастаўкі былі ў Швецыю і Інданезію. Зараз асноўны стратэгічны партнёр — Індыя, якая прыцягвае ёмістасцю рынку, дзе 300 мільёнаў кароў.

У тэхнапарку плануецца выйсці з унікальнымі прапановамі на рынкі Аргенціны, Бразіліі, Новай Зеландыі. Цяперашнія датчыкі плануецца удасканаліць: каб яны на ранняй стадыі маглі распазнаваць хваробы жывёл. У кампаніі ёсць праекты і па аўтаматызацыі ўзважвання жывёл.